

VLIEG OP!

Laura van Hal
& STIP Producties

4+

Deze lesbrief is bedoeld als ondersteuning van de voorstelling 'VLIEG OP!'. Er zijn opdrachten die voorafgaand aan de voorstelling gedaan kunnen worden en opdrachten die na afloop van de voorstelling gedaan kunnen worden. De voorstelling is geschikt voor kinderen vanaf 4 jaar. De opdrachten in de lesbrief zijn ontwikkeld voor de leeftijd 4 tot en met 8 jaar. Als leerkracht kunt u zelf inschatten welke opdrachten voor de klas geschikt zijn en welke niet.

DE VOORSTELLING

Wat zou jij doen als je al zoouou lang op het vliegveld staat te wachten, dat je je te pletter verveelt? Om de tijd te doden, laten drie acrobaten hun fantasie de vrije loop. 'VLIEG OP!' is een opvliegende circustheatervoorstelling voor de hele familie, waarin koffers en mensen vrolijk door de lucht vliegen. Er lijkt geen vuiltje aan de lucht, maar toch broeit er iets. Ze zoeken elkaars grenzen op nog voordat ze de douane gepasseerd zijn. De vriendelijke sfeer wordt steeds grimmiger...

CIRCUSTHEATER

Kinderen die ooit circus gezien hebben zullen zich vooral de clowns, dieren en de spreekstalmeester herinneren. Circustheater is anders dan het traditionele circus, dat zich meestal in een tent afspeelt. Het is zonder dieren en spreekstalmeester maar met dezelfde spanning, verwondering en humor. In het circustheater worden traditionele vormen onderzocht en omgebogen naar theatrale en meer vernieuwende acts.

VOORBEREIDENDE LESOPDRACHTEN

1 | Schrijf de twee woorden 'circus' en 'theater' op het bord en vraag de leerlingen op deze woorden te associëren. De leerlingen kunnen ook een tekening maken van 'circustheater'. Wat denken zij dat circustheater is?

2 | In VLIEG OP spelen vier circusartiesten. Dit zijn acrobaten. Ze kunnen ontzettend veel met hun lichaam. Hier oefenen ze ook hele dagen voor. Het is belangrijk in circustheater dat de spelers elkaar heel erg vertrouwen. Je durft niet zomaar op iemand zijn schouders te staan. En als je door de lucht wordt gegooid wil je wel dat iemand je weer opvangt.

opdracht voor 4+

3 | Vertrouwen is heel belangrijk. Bespreek met de leerlingen wat vertrouwen is en of ze kunnen benoemen wie ze kunnen vertrouwen. Als het te moeilijk is kunnen ze benoemen wie heel belangrijk voor ze is.

opdracht voor 7+

4 | Maak tweetallen. Loop in tweetallen door het speellokaal. Hou elkaars hand vast. Als je elkaar kunt vertrouwen doet één van de twee de ogen dicht. De ander is de leider en zorgt dat degene met de ogen dicht nergens tegenop botst. Als het goed gaat kunnen de leerlingen iets sneller gaan lopen en misschien wel gaan rennen. Wissel na 10 minuten. Bespreek de opdracht na.

5 | De voorstelling heet 'VLIEG OP'. Bespreek klassikaal wat de leerlingen verwachten bij deze titel.

OVER GRENZEN

Verdiepingsopdrachten in het thema grenzen

Volwassenen gebruiken vaak de zin 'nu ga je over de grens'. Maar wat betekent dit eigenlijk? Bespreek klassikaal wat grenzen betekenen. Hierna kun je in de klas een filosofisch gesprek voeren. Hiervoor hebben we een aantal vragen opgesteld.

Als grote opdracht gaan de kinderen hun eigen lichaam overtrekken op een groot vel. Ze maken hiervan een grote landkaart en tekenen gevoelens in hun eigen lichaam. Ook denken ze hierbij na over hun eigen grenzen. Als iemand over jouw grens gaat, maakt dat je dan boos? En waar zit die boosheid dan in je lichaam? Of wordt je misschien verdrietig en waar voel je verdriet? Doordat de leerlingen nadenken over hun eigen gevoelens en grenzen herkennen ze gevoelens van de acrobaten in de voorstelling. Ook zij geven grenzen aan. Soms door letterlijk een touw te spannen, te duwen of iets te zeggen. Na afloop van de voorstelling kun je deze verschillende manieren van grenzen met de kinderen bespreken.

"Nu ga je over de grens!"

Bespreek met de leerlingen wat dit betekent. Grenzen lijken een beetje op regels. Als je een regel overtreedt dan ga je over de grens. Bedenk samen met de leerlingen een aantal regels die weleens worden overtreden in de klas. -Iedereen heeft grenzen. Soms gaat iemand over de grens door naar je te schreeuwen, soms ligt het bij een stomp of praat iemand gemeen over een ander. Je voelt het meestal van binnen of je grens is bereikt. Probeer dat gevoel met elkaar te beschrijven.

REFLECTIEVRAGEN

- Gaat iemand wel eens over jouw grens?
- Vind je het makkelijk om grenzen aan te geven?
- Komt het wel eens voor dat iemand te ver gaat en dat je boos of verdrietig wordt?
- Wat doe je dan?

FILOSOFISCH GESPREK

Een filosofisch gesprek is een gesprek waarbij er geen ja of nee of goed of fout bestaat. Alle gedachten mogen bestaan en worden uitgesproken. Er bestaat geen antwoord op een filosofische vraag, maar je kunt er wel gezamenlijk naar zoeken. Stel in de klas de filosofische vraag en laat de kinderen vertellen wat hun gedachten zijn.

- Kun je gevoelens zien/ruiken of horen?
- Waar blijven gevoelens als je ze niet meer voelt?
- Kun je over grenzen gaan zonder dat je het weet?
- Is een grens altijd hetzelfde of kan dit veranderen?
- Is een grens een grens als je hem niet ziet?
- Kan een grens een mening hebben?
- Heeft iedereen dezelfde grenzen?
- Kun je acrobaat zijn zonder dat je anderen kunt vertrouwen?

LANDKAART VAN JE LICHAAM

BENODIGDHEDEN

- Grote vellen papier (op rol verkrijgbaar bij bv ikea)
- Zwarte stiften
- Gekleurde potloden
- Schaartjes

De leerlingen maken tweetallen en trekken elkaar over op grote vellen. Ze kunnen de silhouetten uitknippen maar dit hoeft niet. Vraag de leerlingen welke kleur ze vinden passen bij 'boosheid'. En waar in hun lichaam voelen ze boosheid? Laat de leerlingen deze plek rood kleuren. Doe hetzelfde met blij, verdriet, verliefd en bang. Als de leerlingen ouder zijn kun je ook gevoelens als verbaasd, woedend, wanhopig of verveling kiezen. Bij oudere leerlingen kun je ze ook vragen na te denken over grenzen in je lichaam. Hoe voelt het wanneer mensen je grens overgaan en waar zit dat dan? Hang alle silhouetten in de klas op.

REFLECTIEGESPREK

Besprek met de leerlingen wat er allemaal gebeurt als iemand over de grens gaat. Als je dat gevoel hebt, hoe uit je dat dan? Word je woedend? Kun je het rustig zeggen? Moet je in een andere kamer gaan zitten?

- Kun jij makkelijk grenzen aangeven?
- Hoe uit jij dat?
- Vind je het makkelijk om rustig te blijven?

NA DE VOORSTELLING

Opdrachten om de voorstelling te bespreken en hierop te reflecteren

.....

Bespreek de voorstelling na met de leerlingen. Ze zullen ongetwijfeld ook willen laten zien welke trucjes zij zelf kunnen. Geef daar de ruimte voor. Bespreek de voorstelling naar aanleiding van de volgende vragen:

- Welk gevoel kreeg je van de voorstelling?
- Wat gebeurde er allemaal?
- Wat is je het meest opgevallen?
- Welke persoon vond je het leukst?
- Wat vond je vreemd/wat begreep je niet?
- Wat deden de spelers in de voorstelling om grenzen aan te geven?
- Welke gevoelens zag je terug bij de acrobaten?

VLIEG OP!

Bespreek de titel met de leerlingen. Klopte de voorstelling met wat ze van tevoren hadden verwacht?

GRENZEN EN VERTROUWEN

Om te kunnen doen wat de acrobaten doen moet je elkaar heel erg vertrouwen. Vertrouwen dat de ander je opvangt en dat de ander doet wat is afgesproken. Vraag de leerlingen welke kleur hoort bij het gevoel vertrouwen. Vraag de leerlingen om het gevoel vertrouwen in hun eigen silhouet te tekenen.

EINDOPDRACHT

De leerlingen mogen nu zelf een circustruc bedenken in tweetallen. Gebruik hiervoor matten in het speel of gymlokaal. De leerlingen krijgen tien minuten om de scene te oefenen en mogen dit vervolgens laten zien aan de groep. Ze gebruiken hierbij geen spullen in verband met de veiligheid. De audiobibliotheek van Youtube heeft leuke circusmuziekjes die je kunt gebruiken als achtergrondmuziek.

De oudere leerlingen kunnen een scene bedenken waarbij je grenzen moet aangeven. (bv. iemand wil op je schoot zitten en jij wil dat niet. Wat doe je dan? of iemand praat heel hard en de ander heeft daar last van, wat doe je dan?)